

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

«Соціологічне забезпечення прийняття управлінських рішень»

Шифр програми	ЗК/2022/010
Рік запровадження програми	2022
Програму затверджено	протокол засідання Вченої ради МДУ №14 від 31.08.2022
Програму погоджено	наказ Національного агентства України з питань державної служби № 128-22 від 05.12.2022

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Соціологічне забезпечення прийняття управлінських рішень
Шифр програми	ЗК/2022/010
Тип програми за змістом	загальна короткострокова програма
Форма навчання	дистанційна
Цільова група	державні службовці категорій «Б», «В»; депутати місцевих рад, посадові особи, обрані на виборні посади
Передумови навчання за програмою	-
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	-
Найменування партнера (партнерів) програми	-
Обсяг програми	1 кредит (30 годин)
Тривалість програми та організація навчання	2 тижні (заняття проводяться 2 дні на тиждень - субота, неділя)
Мова(и) викладання	українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	стратегічне управління та планування; комунікація та взаємодія; впровадження змін та прийняття ефективних рішень
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	прийняття ефективних рішень; цифрова грамотність; комунікація та взаємодія; командна робота та взаємодія
Укладачі програми	<p>Токарева Валентина Іванівна – доктор наук з державного управління, професор, проректор з науково-педагогічної роботи (з питань діяльності навчально-наукового інституту управління) v.tokareva@mdu.in.ua</p> <p>Никифоренко Наталя Олексіївна – кандидат історичних наук, доцент, заступник директора навчально-наукового інституту управління (з науково-педагогічної роботи) Маріупольського державного університету n.nykyforenko@mdu.in.ua</p>

2. Загальна мета	
Розвиток професійних компетентностей з прийняття ефективних управлінських рішень на основі використання соціологічної інформації, налагодження зворотного зв'язку з громадськістю через проведення соціологічних досліджень	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	сучасних підходів та концепцій щодо прийняття державно-управлінських рішень; структурних елементів програми соціологічного дослідження; методів соціологічних досліджень та вимог до розробки інструментарію соціологічних досліджень; правил побудови вибірок, типів та видів вибірок соціологічних досліджень; методів аналізу даних соціологічних досліджень; функціональних можливостей статистичних програм при обробці та аналізі даних; основних принципів оформлення підсумкових документів та написання звітів соціологічних досліджень;
уміння	здійснювати управління організаційними процесами та професійною діяльністю, контролювати ефективність прийнятих управлінських рішень за допомогою соціологічних методів збору та аналізу даних; організувати та проводити очні опитування (анкетування та інтерв'ю) та онлайн-опитування, налагоджувати комунікацію з респондентами; розробляти інструментарій соціологічного дослідження (анкети, гайди інтерв'ю); готувати звіти та рекомендації за результатами соціологічних досліджень; знаходити соціологічну інформацію у відкритих джерелах, опрацьовувати її та коректно використовувати її професійній діяльності;
навички	створення паспорту анкети у Google Forms та SPSS, здійснення одновимірного та багатовимірного аналізу соціологічних даних за допомогою Excel та SPSS (або аналогічних статистичних програм); створення інфографіки для презентацій звітів з соціологічних досліджень за допомогою онлайн сервісів (Piktochart та ін.) поєднання функціональних можливостей Excel та SPSS для роботи з даними.

4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Форми проведення навчальних занять: інтерактивні та проблемні лекції; практичні заняття (робота в малих групах; робота в комп'ютерному класі); Методи навчання: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемно-пошукові; дослідницькі; пізнавально-ігрові.	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	при виникненні непередбачуваних обставин заняття можуть проводитись в дистанційному форматі за допомогою Zoom-конференцій
Назва дистанційного етапу/модуля	-
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	відвідування занять - 12%; проходження дистанційного навчання - поточний контроль (кількість - 8) - 58%; підсумковий контроль - 30%. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.
Форма підсумкового контролю	Підсумкове тестування в дистанційному режимі

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття: лекції/ практичні	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Сучасні підходи та концепції щодо прийняття державно-управлінських рішень	2,5/0,083	-	2	-	0,5
Тема 2. Соціологічне забезпечення як складова науково обґрунтованого управління	2,5/0,083	-	2	-	0,5
Тема 3. Методи опитування	2,5/0,083	-	2	-	0,5
Тема 4. Складання анкети	5/0,166	-	4	-	1
Тема 5. Типи та види вибірок	2,5/0,083	-	2	-	0,5
Тема 6. Методи обробки та аналізу даних опитувань	4,5/0,15	-	4	-	0,5
Тема 7. Підготовка звіту за результатами опитувань	4,5/0,15	-	4	-	0,5
Тема 8. Використання результатів соціологічних досліджень в державно-управлінській діяльності	5/0,166	-	4	-	1
Підсумковий контроль результатів навчання	1/0,033	-	1	-	-
РАЗОМ	30 год / 1 кредит	-	25	-	5

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Сучасні підходи та концепції щодо прийняття державно-управлінських рішень

1. Системний та ситуаційний підходи в державному управлінні.
2. Нормативна (раціональна) та поведінкова (психологічна) теорії прийняття управлінських рішень.
3. Інноваційні технології та моделі прийняття управлінських рішень.
4. Чинники ефективності прийняття державно-управлінських рішень.

Тема 2. Соціологічне забезпечення як складова науково обґрунтованого управління

1. Роль соціології управління в інформаційно-аналітичному і технологічному забезпеченні діяльності органів влади.
2. Види соціологічних досліджень.
3. Програма соціологічного дослідження.

Тема 3. Методи опитування

1. Кількісні методи: роздаткове анкетування; онлайн-анкетування з використанням Google Forms; стандартизоване інтерв'ю; телефонні експрес-інтерв'ю.
2. Якісні методи: глибинні інтерв'ю; фокус-групові інтерв'ю.

Тема 4. Складання анкети

1. Структура анкети.
2. Види запитань.
3. Вимоги до формулювання запитань та відповідей.
4. Побудова анкети у статистичній програмі (види представлення даних, види змінних, типи шкал).

Тема 5. Типи та види вибірок

1. Поняття вибірки в соціологічному дослідженні.
2. Принципи та процедури відбору. Репрезентативні та нерепрезентативні вибірки
3. Побудова вибірок в різних видах досліджень.

Тема 6. Методи обробки та аналізу даних опитувань

1. Посадження аналітичних функцій Excel із спеціальними програмами статистичної обробки даних (SPSS та ін.);
2. Можливості SPSS: одновимірний аналіз, крос-табуляція, кореляційний аналіз, багатовимірний аналіз тощо.

Тема 7. Підготовка звіту за результатами опитувань

1. Різновиди підсумкових документів про проведене соціологічне дослідження.
2. Структура звіту соціологічного дослідження.
3. Вимоги до прес-релізів.
4. Побудова інфографіки для презентацій звітів в онлайн сервісах (Piktochart та ін.).

Тема 8. Використання результатів соціологічних досліджень в державно-управлінській діяльності

1. Розробка практичних рекомендацій на основі результатів соціологічних досліджень.
2. Моніторинг як засіб контролю ефективності прийнятих управлінських рішень.
3. Можливості вторинного аналізу соціологічних даних.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шкала оцінювання з курсу: 100 балів.

Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:

Відвідування занять ~ 12 балів

Виконання завдань на практичних заняттях ~ 40 балів

Самостійна робота (опрацювання нормативно-правових актів, літератури та інформаційних ресурсів ~ 18 балів;

Підсумкове тестування ~ 30 балів;

Програма підвищення кваліфікації вважається пройденою за підсумком накопичених балів не < 75.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Бахрушин В.С. Методи аналізу даних : навчальний посібник для цільової групи. URL: https://www.academia.edu/9530603/Методи_аналізу_даних
2. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7700/Bogdan_SocResearch.pdf
3. Опитування громадської думки: як правильно розуміти та інтерпретувати соціологічні дані: посібник для журналістів та всіх, хто працює з соціологічними даними. URL.: <https://dif.org.ua/uploads/pdf/15050710775e760e8c89e8b2.88960536.pdf>
4. Орлів М. С. Підготовка і прийняття управлінських рішень : навч.-метод. матеріали. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/52a015a3-5ad9-4fd6-8bf0-036e5711013d.pdf
5. Солових В. П., Радіонова Л. О., Каротєєва Г. С. Громадська участь як один з базових елементів партисипативної демократії. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/40092/1/111-115.pdf>.

Нормативно-правові акти

1. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
2. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>
5. Про затвердження Порядку сприяння проведення громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. №976. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2008-%D0%BF>